

การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการอภิปรายกลุ่มเรื่องพระพุทธศาสนานำรู้ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่จัดการเรียนรู้แบบอภิปรายกลุ่มโดยใช้สื่อโสตทัศน

The study of learning achievement and group discussion ability on Buddhist principles for
Mathayomsuksa 1 students using group discussion with audiovisual media

สมบุญ จารุณะ (Somboon jarruna)^{*}

อรพิน ศิริสัมพันธ์ (Orapin sirisamphan)^{**}

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนและหลังเรียน เรื่อง พระพุทธศาสนานำรู้ ที่จัดการเรียนรู้แบบอภิปรายกลุ่มโดยใช้สื่อโสตทัศน 2) ศึกษาความสามารถในการอภิปรายกลุ่ม เรื่อง พระพุทธศาสนานำรู้ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 3) ศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบอภิปรายกลุ่ม โดยใช้สื่อโสตทัศน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/1 โรงเรียนโพธิ์ (วงศ์สมบุญราษฎร์อุปถัมภ์) จำนวน 22 คน โดยได้จากการสุ่มตัวอย่างอย่างง่ายและใช้แบบแผนการวิจัยแบบกลุ่มตัวอย่างเดียวทดสอบก่อนหลัง

ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนเรื่องพระพุทธศาสนานำรู้ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่จัดการเรียนรู้แบบอภิปรายกลุ่มโดยใช้สื่อโสตทัศน สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
2. ความสามารถในการอภิปรายกลุ่มนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่จัดการเรียนรู้แบบอภิปรายกลุ่มโดยใช้สื่อโสตทัศน ในภาพรวมอยู่ด้วยในระดับมาก
3. ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบอภิปรายกลุ่ม โดยใช้สื่อโสตทัศน ในภาพรวมเห็นด้วยในระดับมากที่สุด

Abstract

The purposes of this research were to 1) compare mathayomsuksa 1 students' learning achievements before and after using group discussion with audiovisual media, 2) study mathayomsuksa 1 students' discussion ability on Buddhist principles, and 3) study mathayomsuksa 1 students' opinions toward using group discussion with audiovisual

^{*} นักศึกษาระดับปริญญาโท ภาควิชาหลักสูตรและวิธีการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

Graduate student.at Curriculum and Instruction,Silpakorn University

^{**} ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประจักษ์ภาควิชาหลักสูตรและวิธีการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

Asst.Prof.Dr.at Curriculum and Instruction ,Silpakorn University

media. The Sample used in this research consisted of 22 mathayomsuksa 1 students selected by simple random sampling. The pre-experimental design was the one group pretest-posttest design pattern.

The results found that :

1) The mathayomsuksa 1 students' learning achievements on Buddhist principles before and after using group discussion with audiovisual media were significantly different at the .01 level.

2) The mathayomsuksa 1 students' discussion ability on Buddhist principles using group discussion with audiovisual media was at the high level.

3) The mathayomsuksa 1 students' opinions toward using group discussion with audiovisual media were highly positive.

บทนำ

ในปัจจุบัน การศึกษาทั่วโลกได้มีการเปลี่ยนแปลงไปมากตามกระแสโลกาภิวัตน์ การพัฒนาด้านการศึกษามีความสำคัญ เพราะว่าเมื่อประชากรมีความรู้ความสามารถ ย่อมนำพาประเทศชาติเจริญ ดังในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ซึ่งมีบทบัญญัติที่ว่าด้วยการจัดทำกฎหมายเกี่ยวกับการศึกษาแห่งชาติ ให้รัฐบาลจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่เป็นฐานการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ และสังคมไทยในอนาคต ในขณะที่แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ.2555 – 2559) กล่าวถึง ปัจจัยที่สำคัญที่สุดต่อการพัฒนาประเทศให้มีความเจริญก้าวหน้า นั่น คือ การพัฒนาคน โดยการสร้างคน ให้รู้จักจิตสำนึกในทางศีลธรรม ให้รู้จักประมาณตน รู้จักอดออม ไม่โลภ มีคุณธรรม และจริยธรรม ซื่อสัตย์สุจริต ดังนั้น การพัฒนาคน ตามแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชจึงเป็นการเสริมศักยภาพของคนทุกมิติ ทั้งด้านจริยธรรมและความเพียร ในขณะที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ที่ได้แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ.2545 ในมาตรา 22 ได้กล่าวถึงการจัดการศึกษาว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ โดยถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มีความมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลเมืองโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะขั้นพื้นฐาน รวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องและการประกอบอาชีพและการศึกษาตลอดชีวิต เพื่อให้บรรลุตามความมุ่งหมายดังกล่าว ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม มีเนื้อหาดังนี้ 1) ศาสนา ศีลธรรมและจริยธรรม 2) หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิต 3) เศรษฐศาสตร์ การผลิต การแจกจ่าย และการบริโภคสินค้าและบริการ 4) ประวัติศาสตร์ 5) ภูมิศาสตร์ ในปัจจุบันการจัดการศึกษาในด้านพระพุทธศาสนานั้นเป็นวิชาพื้นฐาน โดยจัดอยู่ในสาระหนึ่งในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม อีกอย่างพระพุทธศาสนาเป็นศาสนาประจำชาติไทยมาอย่างยาวนาน วิถีชีวิตของคนไทย วัฒนธรรม โดยส่วนมากได้รับอิทธิพลมาจากพระพุทธศาสนา ด้วยความสำคัญของพระพุทธศาสนาที่มีต่อสังคมไทยดังกล่าวมานี้ ดังนั้น การพัฒนาผู้เรียนมีความสมดุลทั้งด้าน

ร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลเมืองโลก วิชาพระพุทธศาสนาจึงถือว่ามีความสำคัญมาก แต่จากสภาพปัญหาเกี่ยวกับวิธีการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม โดยเฉพาะเนื้อหาเกี่ยวกับวิชาพระพุทธศาสนา พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่จัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยให้ผู้เรียนได้สืบค้นข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้ด้วยตนเอง และให้การอธิบายเพิ่มเติม แต่ผู้สอนไม่มีสื่อที่เป็นเทคโนโลยีเกี่ยวกับเนื้อหาเรื่องพระพุทธศาสนาที่เพียงพอ จึงทำให้ผู้เรียนไม่ให้ความสำคัญกับการเรียนเนื้อหาพระพุทธศาสนา โดยปัญหาดังกล่าวสอดคล้องกับผลการวิจัยของพระมหาทวน นวลสาย (2544:82-86) ได้ศึกษาถึงปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนา ของครูระดับมัธยมศึกษาปีตอนต้นสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครพนม พบว่า ครูไม่มีความรู้ความเข้าใจในหลักสูตรการเรียนการสอน ครูขาดคู่มือประกอบการเรียนการสอน ครูผู้สอนขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักธรรมคำสอนในทางพระพุทธศาสนา ครูผู้สอนไม่มีวุฒิการศึกษาทางพระพุทธศาสนาและขาดสื่อวัสดุ อุปกรณ์ สถานที่ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนา ฉะนั้น พระพุทธศาสนาจึงควรมีวิธีการจัดการเรียนรู้และสื่อที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ในด้านพระพุทธศาสนายิ่งขึ้น

ผู้วิจัยจึงเห็นว่า การจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนแบบอภิปรายกลุ่ม เป็นการจัดการเรียนการสอนที่เน้นให้นักเรียนมีการสนทนาอย่างมีจุดมุ่งหมาย แลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกัน ทำงานร่วมกันโดยมีรับฟังเหตุผลเพื่อนในกลุ่ม และส่งเสริมให้ผู้เรียนมีโอกาสได้ฝึกฝนกระบวนการของการใช้ความคิด เพราะเป็นการสอนที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็นอันนำไปสู่การเรียนรู้ ช่วยให้ได้พัฒนาความรู้ด้านเจตคติ และทักษะการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับกิตติ พัทธวิชัย (2540:68) ได้กล่าวเกี่ยวกับการวิธีสอนแบบอภิปรายว่า เป็นกิจกรรมกลุ่มการอภิปรายที่เปิดโอกาสให้ใช้กระบวนการพูด ชี้แจงเหตุผลแลกเปลี่ยนความรู้ประสบการณ์ระหว่างสมาชิกเพื่อหาแนวคิดร่วมที่เป็นข้อสรุปตามมติกลุ่ม ซึ่งจะนำไปสู่การปฏิบัติต่อไป ในขณะที่ สื่อโสตทัศนนั้น เป็นสื่อการเรียนรู้ที่สามารถช่วยให้ผู้เรียนมีผลการเรียนรู้ดีขึ้น เกิดประสบการณ์ตรงแก่ผู้เรียนเอง สามารถทำให้นักเรียนเข้าใจเนื้อหาที่อธิบายง่ายขึ้น ซึ่งมีส่วนในการเพิ่มทักษะการเรียนรู้แก่ผู้เรียนทั้งในด้านจิตใจ ปลุกฝังทัศนคติ และความเชื่อถือได้ ช่วยให้กิจกรรมการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับ ศิริพงศ์ พยอมแย้ม (2533:76) ได้กล่าวถึงความสำคัญและคุณค่าของสื่อการเรียนสอนว่า 1) ดึงดูดความสนใจของผู้เรียน 2) เป็นรูปธรรมเป็นจริงเป็นจัง เห็นภาพพจน์ต่างๆ 3) นำเหตุการณ์ที่อยู่ไกลมาศึกษาในชั้นเรียนได้ 4) ให้ประสบการณ์ที่ตื่นเต้น ตื่นใจ 5) ใช้เพื่อเรียนหรือการศึกษาซ้ำเพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ชัดเจน 6) ทำให้จำ และเก็บสะสมประสบการณ์ไว้ได้นาน 7) ใช้สอนข้อเท็จจริง ความเป็นเหตุเป็นผล 8) ประหยัดเวลา และลดคำบรรยาย 9) ช่วยจิตใจ ปลุกฝังทัศนคติ และความเชื่อถือได้ 10) ช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน 11) ช่วยให้ผู้เรียนตรวจสอบผลการเรียนรู้ได้อย่างรวดเร็ว จากผลการศึกษางานวิจัยพบว่า การจัดการเรียนการสอนแบบอภิปรายกลุ่ม และการใช้สื่อโสตทัศนในการจัดการเรียนมีข้อค้นพบดังนี้ จากงานวิจัย พระศุภชัย บุตรเกษ (2552:122-123) พบว่า นักเรียนที่เรียนโดยการจัดกิจกรรมด้วยการอภิปรายกลุ่ม การจัดกิจกรรมแบบอริยสัจ 4 และการจัดกิจกรรมแบบไตรสิกขา เรื่องหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีความสามารถในการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมไม่แตกต่างกัน นักเรียนที่เรียนโดยการจัดกิจกรรมด้วยการอภิปรายกลุ่ม การจัดกิจกรรมแบบอริยสัจ 4 และการจัดกิจกรรมแบบไตรสิกขา มีความสามารถในการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมหลังเรียนสูงกว่า

ก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับดวงพร วิษเณศ (2545:83) ได้ศึกษาการพัฒนาบทเรียนโปรแกรมการคูณ วิชาสังคมศึกษา เรื่องทวีปออสเตรเลีย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผลวิจัยพบว่า 1)การหาประสิทธิภาพบทเรียนโปรแกรมการคูณมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 2) คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มทดลอง ที่เรียนจากบทเรียนโปรแกรมการคูณกับกลุ่มที่เรียนจากปกติ มีผลการเรียนรู้ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากประเด็นปัญหาและข้อค้นพบดังกล่าวข้างต้น จึงจำเป็นต้องค้นหาต่อไปว่า การสอนแบบอภิปรายกลุ่ม ด้วยใช้สื่อโสตทัศน ทำให้นักเรียนมีผลการเรียนสูงขึ้นจริงหรือ และยังช่วยเสริมให้นักเรียนมีพฤติกรรมสนใจในการเรียนในวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สารที่ 1 ศาสนา ศิลธรรม จริยธรรมได้เป็นอย่างดี ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะทำการวิจัยกึ่งทดลอง เพื่อเป็นข้อมูลในการศึกษา และในการทำวิจัยในโรงเรียนอื่นต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องพระพุทธศาสนานำรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนและหลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบอภิปรายกลุ่มโดยใช้สื่อโสตทัศน
2. เพื่อศึกษาความสามารถในการอภิปรายกลุ่ม เรื่องพระพุทธศาสนานำรู้ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบอภิปรายกลุ่มโดยใช้สื่อโสตทัศน
3. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบอภิปรายกลุ่มโดยใช้สื่อโสตทัศน

คำถามการวิจัย

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องพระพุทธศาสนานำรู้ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบอภิปรายกลุ่มโดยใช้สื่อโสตทัศนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนหรือไม่
2. ความสามารถในการอภิปรายกลุ่มเรื่องพระพุทธศาสนานำรู้ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบอภิปรายกลุ่มโดยใช้สื่อโสตทัศน อยู่ในระดับใด
3. ศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบอภิปรายกลุ่มโดยใช้สื่อโสตทัศนเรื่องพระพุทธศาสนานำรู้ อยู่ระดับใด

สมมติฐานของการวิจัย

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องพระพุทธศาสนานำรู้ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบอภิปรายกลุ่มโดยใช้สื่อโสตทัศนสูงกว่าก่อนเรียน
2. ความสามารถในการอภิปรายกลุ่มเรื่องพระพุทธศาสนานำรู้ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 การจัดการเรียนรู้แบบอภิปรายกลุ่มโดยใช้สื่อโสตทัศนอยู่ในระดับมาก

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2557 โรงเรียนโพหัก (วงศ์สมบูรณ์ราษฎร์อุปถัมภ์) ตำบลโพหัก อำเภอบางแพ จังหวัดราชบุรี จำนวน 40 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/1 โรงเรียนโพหัก (วงศ์สมบูรณ์ราษฎร์อุปถัมภ์) ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 22 คน ที่ได้มาด้วยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่ม

3. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา งานวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย คือ

3.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ การจัดการเรียนรู้แบบอภิปรายกลุ่มโดยใช้สื่อโสตทัศนเรื่อง พระพุทธศาสนานำรู้

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่

3.2.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องพระพุทธศาสนานำรู้

3.2.2 ความสามารถในการอภิปรายกลุ่ม

3.2.3 ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบอภิปรายกลุ่มโดยใช้สื่อโสตทัศน

แบบแผนการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยประยุกต์ใช้แบบแผนการวิจัยเป็นแบบเชิงทดลอง (Pre-Experimental Design) แบบ One Group Pretest- Posttest Design โดยเป็นการเปรียบเทียบกลุ่มเดียว ได้แก่ กลุ่มทดลอง ทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยดังนี้

1. แผนการจัดการเรียนรู้เรื่องพระพุทธศาสนานำรู้ ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบอภิปรายกลุ่มโดยใช้สื่อโสตทัศน

2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องพระพุทธศาสนานำรู้

3. แบบวัดความสามารถในการอภิปรายกลุ่ม

4. แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ แบบอภิปรายกลุ่มโดยใช้สื่อโสตทัศน

การดำเนินการทดลองประกอบด้วย 3 ขั้นตอน

1. ก่อนทดลองเป็นขั้นที่ผู้วิจัยเตรียมความพร้อมในด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1.1 สร้างเครื่องมือ คือ แผนการจัดการเรียนรู้แบบอภิปรายกลุ่ม โดยใช้สื่อโสตทัศนแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบประเมินความสามารถในการอภิปรายกลุ่ม และแบบสอบถามความคิดเห็น

1.2 ผู้วิจัยสร้างความคุ้นเคยกับการจัดการเรียนรู้แบบอภิปรายในหลายรูปแบบซึ่งต้องใช้เตรียมการแบ่งกลุ่มของนักเรียนตามความสามารถ

1.3 นำแบบทดสอบให้นักเรียนกลุ่มทดลองทำแบบทดสอบก่อนเรียน

2. ทดลองเป็นขั้นที่ผู้วิจัยดำเนินการสอนด้วยตนเอง ตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างไว้ ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

2.1 ระยะเวลาที่ใช้ในการสอนทำการทดลองจำนวน 5 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 1 วัน วันละ 2 คาบละ 50 นาที

2.2 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สาระเนื้อหารายวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สาระที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 – 5 โดยมีเนื้อหา ศึกษาและเป็นแนวทางในการปฏิบัติในเรื่องอธิบายการเผยแผ่พระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือสู่ประเทศไทย วิเคราะห์ความสำคัญของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือที่มีต่อสภาพแวดล้อมในสังคมไทย

2.3 วิธีจัดการเรียนรู้แบบอภิปรายกลุ่มโดยใช้สื่อโสตทัศน

2.3.1 ขั้นนำ ครูแนะนำความสามารถในการเรียนแบบอภิปรายกลุ่ม แบ่งกลุ่มนักเรียนโดยละความสามารถ ออกเป็น 5 กลุ่ม กลุ่มละ 3-5 คน แนะนำวิธีการเรียน เนื้อหา สื่อ โสตทัศน กำหนดเวลาปฏิบัติงานกลุ่ม

2.3.2 ขั้นกิจกรรม นักเรียนเรียนรู้ร่วมกันศึกษาสื่อโสตทัศน รับผิดชอบร่วมกันต่อผลงานกลุ่ม โดยอาศัยกระบวนการสอนแบบอภิปรายกลุ่ม เพื่อให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ตรง และเกิดการเรียนรู้เพื่อที่จะเข้าใจ และอภิปรายได้

2.3.3 ขั้นอภิปราย นักเรียนมีบทบาทในการอภิปราย แสดงความคิดเห็นหลังจากการปฏิบัติกิจกรรมการจัดการเรียนรู้แบบอภิปรายกลุ่ม

2.3.4 ขั้นสรุปและประเมินผล นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลงานในชั้นเรียน ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปเนื้อหาบทเรียน และครูประเมินผลการปฏิบัติงานกลุ่มเพื่อหาข้อบกพร่องและนำมาปรับปรุงการเรียนการสอนต่อไป

3. หลังทดลอง

3.1 ทดสอบหลังเรียน ผู้วิจัยนำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาพระพุทธศาสนานำรู้ไปทดสอบหลังการเรียน

3.2 ให้นักเรียนทำแบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ วิชาพระพุทธศาสนานำรู้ที่จัดการเรียนรู้แบบอภิปรายกลุ่มโดยใช้สื่อโสตทัศน

3.3 แบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ วิชาพระพุทธศาสนานำรู้ ที่จัดการเรียนรู้แบบอภิปรายกลุ่มโดยใช้สื่อโสตทัศน ใช้เกณฑ์ของเบสท์ (Best อ้างถึงในบุญชม ศรีสะอาด 2538:66) ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.50-5.00 หมายถึง ความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.50-4.49 หมายถึง ความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.50-3.49 หมายถึง ความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.50-2.49 หมายถึง ความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.49 หมายถึง ความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3.4 แบบวัดความสามารถในการอภิปรายกลุ่มของนักเรียน ที่จัดการเรียนรู้แบบอภิปรายกลุ่มโดยใช้สื่อโสตทัศน โดยใช้เกณฑ์ ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.50-5.00 หมายถึง ความสามารถอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.50-4.49 หมายถึง ความสามารถอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.50-3.49 หมายถึง ความสามารถอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.50-2.49 หมายถึง ความสามารถอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.49 หมายถึง ความสามารถอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3.5 นำคะแนนที่ได้จากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบวัดความสามารถในการอภิปรายกลุ่ม และแบบสอบถามความคิดเห็นมาวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการอภิปรายกลุ่ม เรื่องพระพุทธศาสนานำรู้ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่จัดการเรียนรู้แบบอภิปรายกลุ่มโดยใช้สื่อโสตทัศนซึ่งเมื่อผู้วิจัยดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนแล้วขอเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยแบ่งเป็น 3 ตอน ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องพระพุทธศาสนานำรู้ก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่จัดการเรียนรู้แบบอภิปรายกลุ่มโดยใช้สื่อโสตทัศน

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาความสามารถในการอภิปรายกลุ่มเรื่องพระพุทธศาสนานำรู้ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่จัดการเรียนรู้แบบอภิปรายกลุ่มโดยใช้สื่อโสตทัศน

ตอนที่ 3 ผลการศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบอภิปรายกลุ่มโดยใช้สื่อโสตทัศน เรื่องพระพุทธศาสนานำรู้

ตอนที่ 1 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องพระพุทธศาสนานำรู้ก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่จัดการเรียนรู้แบบอภิปรายกลุ่มโดยใช้สื่อโสตทัศน

ผู้วิจัยได้เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน เรื่อง พระพุทธศาสนานำรู้ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ของโรงเรียนโพธิ์ (วงศ์สมบูรณ์ราษฎร์อุปถัมภ์) ที่จัดการเรียนรู้แบบอภิปรายกลุ่มโดยใช้สื่อโสตทัศน โดยหลังจากการเรียนรู้แบบอภิปรายกลุ่มโดยใช้สื่อโสตทัศนแล้วนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการ

เรียนก่อนและหลังเรียน มีข้อสรุปได้ว่า คะแนนผลการเรียนรู้ก่อนเรียนและหลังเรียนเรื่องพระพุทธศาสนานำรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบอภิปรายกลุ่ม โดยใช้สื่อโสตทัศน์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยผลการเรียนรู้หลังเรียนมีค่าเท่ากับ ($\bar{X} = 24.10$ S.D. = 2.44) สูงกว่าก่อนเรียนที่มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{X} = 12.94$ S.D. = 2.36) สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาความสามารถในการอภิปรายกลุ่ม เรื่อง พระพุทธศาสนานำรู้ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่จัดการเรียนรู้แบบอภิปรายกลุ่ม โดยใช้สื่อโสตทัศน์

เมื่อนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งเป็นนักเรียนกลุ่มตัวอย่างเรียนรู้ เรื่องพระพุทธศาสนานำรู้ ที่จัดการเรียนรู้แบบอภิปรายกลุ่มโดยใช้สื่อโสตทัศน์ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นแล้ว ผู้วิจัยได้ศึกษาความสามารถในการอภิปรายกลุ่มของนักเรียน พบว่า นักเรียนมีความสามารถในการอภิปรายกลุ่ม ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบอภิปรายกลุ่มโดยใช้สื่อโสตทัศน์ โดยภาพรวมเห็นด้วยในระดับมาก ($\bar{X} = 3.97$ S.D. = 0.67) ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 2 โดยเรียงลำดับความสามารถจากมากไปหาน้อย ดังนี้ มีการปรึกษาวางแผนกันก่อนการทำงานกลุ่ม มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.05$ S.D. = 0.70) ซึ่งเท่ากับมีการเคารพการตัดสินใจในมติของกลุ่ม มีความคิดเห็นอยู่ในระดับ ($\bar{X} = 4.05$ S.D. = 0.70) เช่นกันรองลงไปก็คือ การรับฟังความคิดเห็นของสมาชิกในกลุ่ม มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.00$ S.D. = 0.66) ใช้เหตุผลในการตัดสินใจในมติของกลุ่ม มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.94$ S.D. = 0.70) มีการพูดเสริมแรง ให้กำลังใจเพื่อนๆในกลุ่ม มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.94$ S.D. = 0.70) การนำเสนอผลงานกลุ่มได้อย่างถูกต้อง ตรงเวลา มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.84$ S.D. = 0.68) ตามลำดับ

ตอนที่ 3 ผลการศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบอภิปรายกลุ่ม โดยใช้สื่อโสตทัศน์

เมื่อนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งเป็นนักเรียนกลุ่มตัวอย่างเรียนรู้ เรื่องพระพุทธศาสนานำรู้ ที่จัดการเรียนรู้แบบอภิปรายกลุ่ม โดยใช้สื่อโสตทัศน์ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นแล้ว ผู้วิจัยได้ศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนกลุ่มดังกล่าว พบว่า ระดับความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบอภิปรายกลุ่ม โดยใช้สื่อโสตทัศน์โดยภาพรวมทั้ง 3 ด้านอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.51$ S.D. = 0.55) โดยเรียงลำดับความคิดเห็นจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ลำดับที่ 1 ด้านบรรยากาศในการเรียนรู้โดยใช้สื่อโสตทัศน์ ($\bar{X} = 4.53$ S.D. = 0.56) ลำดับที่ 2 ด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.51$ S.D. = 0.55) และลำดับที่ 3 ด้านกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ โดยใช้สื่อโสตทัศน์ ($\bar{X} = 4.48$ S.D. = 0.55) ตามลำดับ

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการอภิปรายกลุ่ม เรื่องพระพุทธศาสนานำรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่จัดการเรียนรู้แบบอภิปรายกลุ่มโดยใช้สื่อโสตทัศน์ ซึ่งเป็นการวิจัยแบบเชิงทดลอง(Experimental Research)และการวิจัยทดลองแบบ Pre-Experimental Design แบบกลุ่มเดียวสอบก่อนและหลัง One Group Pretest - Posttest Design มีวัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อ

1) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนและหลังเรียน เรื่อง พระพุทธศาสนานำรู้ ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบอภิปรายกลุ่มโดยใช้สื่อโสตทัศน 2) ศึกษาความสามารถในการ อภิปรายกลุ่ม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบอภิปรายกลุ่มโดยใช้สื่อ โสตทัศน 3) ศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบอภิปรายกลุ่มโดยใช้ สื่อโสตทัศน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2557 โรงเรียนโพธิ์ (วงศ์สมบุญราษฎร์อุบลณ์) ตำบลโพธิ์ อำเภอบางแพ จังหวัดราชบุรี สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยม เขต 8 ที่เรียนวิชา ส 21102 สังคมศึกษา เรื่องพระพุทธศาสนานำรู้ จำนวน 22 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ 1) แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่องพระพุทธศาสนานำรู้ ด้วยการ จัดการเรียนรู้แบบอภิปรายกลุ่ม โดยใช้สื่อโสตทัศน ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 ขั้นบทนำ แนะนำเนื้อหา ที่ แบบการอภิปรายกลุ่ม สื่อโสตทัศนที่ใช้ ขั้นที่ 2 ขั้นกิจกรรม แบ่งกลุ่มและหน้าที่กันอภิปราย ขั้นที่ 3 ขั้น อภิปราย นักเรียนร่วมศึกษาข้อมูลจากสื่อโสตทัศนและร่วมกันอภิปรายกลุ่ม ขั้นที่ 4 ขั้นสรุปและประเมินผล นักเรียนแต่ละกลุ่มสรุปเนื้อหาที่กลุ่มตนเองอภิปราย ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเนื้อหาให้ตรงประเด็นที่ต้องการ จำนวน 5 แผน ใช้เวลา 10 ชั่วโมง เป็นเวลา 5 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 ครั้ง โดยมีแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 5 แผน ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่องการสังคายนาและการเผยแผ่พระพุทธศาสนาเข้าสู่ประเทศไทย แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่องความสำคัญของพระพุทธศาสนาต่อสังคมไทย แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 เรื่องสรุปวิเคราะห์พุทธประวัติ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 พุทธสาวก พุทธสาวิกา ชาดกและศาสนิกชนตัวอย่าง แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 พุทธคุณ และข้อธรรมสำคัญในกรอบอริยสัจ 4 2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนแบบทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) และหลังเรียน (Post-test) เพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง พระพุทธศาสนานำรู้ เป็นแบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมาเอง ทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน จำนวน 1 ฉบับ ซึ่งเป็นข้อสอบชนิดให้เลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ 30 คะแนน กำหนดการให้คะแนน คือ ถูก ได้ 1 คะแนน ผิดหรือไม่ตอบได้ 0 คะแนน โดยมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.89 3) แบบวัดความสามารถในการ อภิปรายกลุ่ม เรื่องพระพุทธศาสนานำรู้ จำนวน 1 ฉบับ โดยมีการศึกษาเกี่ยวกับความสามารถของนักเรียนใน อภิปรายกลุ่ม ซึ่งเป็นแบบวัดความสามารถในระหว่างเรียนโดยผู้สอน โดยมีทั้งหมด 7 ข้อด้วยกัน ซึ่งเป็นแบบวัด ความสามารถที่มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า Rating Scale มี 5 ระดับ คือถ้ามีความสามารถในข้อนั้น มากที่สุด 5 คะแนน มาก 4 คะแนน ปานกลาง 3 คะแนน น้อย 2 คะแนน และน้อยที่สุด 1 คะแนน และ 4) แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบอภิปรายกลุ่มโดยใช้สื่อ โสตทัศน เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า Rating Scale มี 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด ซึ่งปรับปรุงมาจากแบบของลิเครท ซึ่งถามใน 3 ประเด็น คือ 1)ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ 2) ด้าน บรรยายภาควิชาในการเรียนรู้ 3) ด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนรู้

สรุปผลการวิจัย

จากการดำเนินการตามขั้นตอนของการวิจัยที่ได้นำเสนอปรากฏผลการวิจัยเป็นไปตามวัตถุประสงค์ ที่ตั้งไว้ดังนี้

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องพระพุทธศาสนานำรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่1 ที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบอภิปรายกลุ่ม โดยใช้สื่อโสตทัศน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนมีค่าเท่ากับ ($\bar{X}$ =24.10 S.D. =2.44) สูงกว่าก่อนเรียนที่มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{X}$ = 12.94 S.D. =2.36) สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1

2. ผลการศึกษาด้านความสามารถในการอภิปรายกลุ่มพบว่านักเรียนมีความสามารถในการอภิปรายกลุ่มที่ได้รับจากการจัดการเรียนรู้แบบอภิปรายกลุ่ม โดยใช้สื่อโสตทัศน ในภาพรวมอยู่ด้วยในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.97 S.D. = 0.67) ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 2

3. ผลการศึกษาคำคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบอภิปรายกลุ่ม โดยใช้สื่อโสตทัศนโดยภาพรวมเห็นด้วยในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.51 S.D. = 0.55)

อภิปรายผล

จากการสรุปผลการวิจัยเรื่องการศึกษผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการอภิปรายกลุ่ม เรื่องพระพุทธศาสนานำรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่จัดการเรียนรู้แบบอภิปรายกลุ่มโดยใช้สื่อโสตทัศน สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องพระพุทธศาสนานำรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนเรียนและหลังเรียน ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบอภิปรายกลุ่มโดยใช้สื่อโสตทัศน พบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบอภิปรายกลุ่มโดยใช้สื่อโสตทัศนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.1 โดยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนมีค่าเท่ากับ ($\bar{X}$ =24.10 S.D. =2.44) สูงกว่าก่อนเรียนที่มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{X}$ = 12.94 S.D. =2.36) สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1 ทั้งนี้เนื่องจากการเรียนโดยใช้สื่อโสตทัศน เรื่อง พระพุทธศาสนานำรู้ทำให้นักเรียนเข้าใจเนื้อหาเรื่องพระพุทธศาสนาอย่างถูกต้องเพราะเนื้อหาที่น่าสนใจในสื่อโสตทัศนได้ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ มีแหล่งที่มาของข้อมูลที่น่าเชื่อถือและสามารถนำไปใช้ในการอ้างอิงได้ อีกทั้งเนื้อหาของสื่อโสตทัศนมีเนื้อหาที่ชัดเจน เนื้อหาแต่ละส่วนมีความสอดคล้องสัมพันธ์กันและมีการใช้ภาษาที่ช่วยให้นักเรียนเกิดความเข้าใจได้ง่าย ภาษาที่ใช้มีความเหมาะสมกับวัยและต่อเนื่องกับพื้นฐานความรู้เดิมของนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ อนุชิต กลั่นประยูร (2545: 63-64) ได้ศึกษาการพัฒนาสื่อการสอนวิชาสังคมศึกษาด้วยโปรแกรม Microsoft Power point เรื่องภูมิศาสตร์กายภาพภาคตะวันตก สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 วัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนก่อนและหลังเรียน ด้วยสื่อการสอนวิชาสังคมศึกษาโปรแกรม Microsoft Power point เรื่องภูมิศาสตร์กายภาพภาคตะวันตก ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการเรียนด้วยสื่อการสอนวิชาสังคมศึกษาโปรแกรม Microsoft Power point สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. ผลการศึกษาด้านความสามารถในการอภิปรายกลุ่มของนักเรียนพบว่า นักเรียนมีความสามารถในการอภิปรายกลุ่ม ที่ได้รับจากการจัดการเรียนรู้แบบอภิปรายกลุ่ม โดยใช้สื่อโสตทัศน โดยใช้แบบประเมินความสามารถในการทำงานกลุ่ม โดยความสามารถในการทำงานกลุ่มในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.97 S.D. = 0.67) ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 2 ทั้งนี้เป็นเพราะในชั้นอภิปรายครูได้นำสื่อโสตทัศน เช่น ภาพ วีดิโอ เป็นต้น มาใช้ในการจัดการเรียนรู้ในเรื่องพระพุทธศาสนานำรู้ ครูได้มีการกำหนดประเด็นในการ

อภิปรายร่วมกันของแต่ละกลุ่ม โดยกำหนดบทบาทหน้าที่แล้วนำมาสรุปเป็นผลงานของกลุ่ม จากนั้นให้แต่ละกลุ่มนำเสนอผลการอภิปรายหน้าชั้นเรียน นอกจากนี้ในขั้นสรุปและประเมินผล ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มอภิปรายร่วมกันอีกครั้ง โดยให้ทำในใบงานซึ่งจะเห็นได้ว่าในขั้นกิจกรรมการเรียนรู้ ครูได้ให้นักเรียนอภิปรายแสดงความคิดเห็นในทุกขั้นตอน ซึ่งครูจะเป็นผู้กระตุ้นให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น โดยใช้คำถามเป็นตัวกระตุ้นให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น ระบุเหตุผลตามประเด็นที่เสนอ และมีแบ่งหน้าที่กันทำงาน วางแผน ตรวจสอบข้อมูล ให้งานสำเร็จตามที่ได้กำหนดไว้ ซึ่งสอดคล้องกับกิตติ พชรวิชัย (2540:68) กล่าวว่า การอภิปรายเป็นกิจกรรมกลุ่ม การอภิปรายที่เปิดโอกาสให้ใช้กระบวนการพูด ชี้แจงเหตุผลแลกเปลี่ยนความรู้ประสบการณ์ ข้อระหว่างสมาชิกเพื่อหาแนวคิดร่วมที่เป็นข้อสรุปตามมติของกลุ่ม ซึ่งจะนำไปสู่การปฏิบัติต่อไป กิจกรรมนี้กำหนดจำนวนผู้เรียนไม่ให้มากนัก เพื่อเปิดโอกาสให้ทุกคนได้แสดงความคิดเห็นโดยทั่วกัน ซึ่งยอมรับสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 2 อยู่ในลำดับที่ 1 ยอมรับความคิดเห็นของเพื่อนสมาชิกในกลุ่ม และการหาข้อสรุปความรับผิดชอบ ในการทำงานเป็นกลุ่ม และการตรวจสอบคุณภาพความเรียบร้อยของงานกลุ่ม ทำงานเสร็จทันเวลา ที่กำหนด ความกระตือรือร้นในการปฏิบัติงานกลุ่ม และให้โอกาสแก่สมาชิกในการร่วมกัน มีการปฏิบัติเป็นอันดับสุดท้าย

3. ผลการศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนรู้แบบอภิปรายกลุ่ม โดยใช้สื่อโสตทัศนโดยภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด สามารถอภิปรายตามรายด้านได้ดังนี้

ด้านบรรยากาศในการเรียนรู้เห็นโดยรวมด้วยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงลำดับดังนี้ ลำดับที่ 1 การเรียนรู้แบบอภิปรายกลุ่มโดยใช้สื่อโสตทัศน บรรยากาศมีส่วนส่งเสริมให้นักเรียนคิดอย่างเป็นระบบมากขึ้น ทั้งนี้เนื่องจาก นักเรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมร่วมกับเพื่อนในกลุ่ม ในห้องเรียนเดียวกัน ได้ศึกษาสื่อโสตทัศนที่ครูให้ศึกษาในระหว่างการอภิปรายร่วมกัน เพราะว่าบางครั้งรายวิชานักเรียนไม่ได้เรียนแบบอภิปรายกลุ่ม ทำให้ปิดกั้นความคิด ไม่กล้าอภิปราย และร่วมแสดงความคิดเห็น จึงทำให้บรรยากาศในการเรียนค่อยข้างเคร่งเครียด ไม่สนุกสนานเหมือนการเรียนรู้แบบอภิปรายกลุ่ม เพราะว่ามีโอกาสเลือกประธานกลุ่ม แบ่งหน้าที่ในการทำงาน มีอิสระในการนำเสนอความคิดเห็น ถ้าที่ร่วมทำกิจกรรมที่ตนถนัด โดยในกิจกรรมการอภิปรายกลุ่มจะมีการศึกษาสื่อโสตทัศนร่วมกัน มีการนำเสนอผลสรุปของกลุ่ม โดยสมาชิกในกลุ่มต่างคนต่างมีหน้าที่ในการรับผิดชอบ บางคนถนัดเขียนก็เป็นผู้เขียน บางคนถนัดวาดภาพก็วาดภาพ สมาชิกในกลุ่มมีการทำกิจกรรมร่วมกันอย่างสนุกสนาน มีความสุข กับการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับ อาภรณ์ ใจเที่ยง (2540:105-108) กล่าวว่า วิธีสอนแบบอภิปราย คือ วิธีสอนที่มุ่งให้ผู้เรียนมีโอกาสสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นหรือพิจารณาหัวข้อที่กลุ่มมีความสนใจร่วมกัน โดยมีจุดหมายเพื่อหาคำตอบ แนวทาง หรือการแก้ปัญหาาร่วมกัน โดยที่ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการคิด การทำ แก้ปัญหาและฝึกร่วมกันทำงานแบบประชาธิปไตยของกลุ่ม และลำดับสุดท้าย คือ การเรียนแบบอภิปรายกลุ่มโดยใช้สื่อโสตทัศน บรรยากาศช่วยทำให้นักเรียนเรียนด้วยความสนุกสนานและไม่เครียด ทั้งนี้เนื่องจากว่า ครูผู้สอนเปิดโอกาสให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็น ร่วมกันนำเสนอผลงานของกลุ่ม ซึ่งทำให้นักเรียนทุกคนได้ร่วมกิจกรรม โดยครูสร้างบรรยากาศในการอภิปรายให้นักเรียนมีความสุข ในการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับทิตินา แคมมณี (2548:325) กล่าวถึงข้อดี ของการอภิปรายกลุ่มย่อย ไว้ดังนี้ 1) เป็นวิธีสอนที่ช่วยให้ผู้เรียนกลุ่มมีโอกาสได้แสดงความคิดเห็นและมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้อย่างทั่วถึง 2) เป็นวิธีสอนที่ช่วยให้ผู้เรียนและผู้สอนได้ข้อมูล และความคิดเห็นที่หลากหลายช่วยให้เกิดการเรียนรู้อย่างทั่วถึง 3) เป็นวิธีสอนที่ช่วยส่งเสริมปฏิสัมพันธ์

ทางสังคมระหว่างผู้เรียน ช่วยให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะต่างๆ จำนวนมาก เช่น ทักษะการพูด การแสดงความคิดเห็น การโต้แย้ง การวิพากษ์วิจารณ์ และทักษะการคิด

ด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนรู้เห็นโดยรวมด้วยอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับดังนี้ ลำดับที่ 1 การเรียนรู้แบบอภิปรายกลุ่มโดยใช้สื่อโสตทัศนช่วยให้นักเรียนเข้ากันกับเพื่อนได้ดีและร่วมกันงานได้สำเร็จซึ่งเท่ากับช่วยให้นักเรียนมีความรู้สึกที่ดีต่อเพื่อนและมีเพื่อนในห้องมากขึ้น ทั้งนี้เพราะ การจัดกิจกรรมการอภิปรายกลุ่มมีขั้นตอนครอบคลุมในด้านหลายด้าน เช่น 1) สมาชิกทุกคนในกลุ่มร่วมกันทำงาน 2) มีบทบาทหน้าที่ที่แต่ละคนในกลุ่มชัดเจน 3) มีความคิดเห็นร่วมกัน และเคารพมติของกลุ่ม 4) มีการสรุปความคิด ข้อมูลจากการอภิปราย และมีการนำเสนอผลงาน ซึ่งในการทำงานนักเรียนทุกคนมีบทบาทหน้าที่ที่ความคิดผุดชอบ ของตนเองในแต่ละหน้าที่ ซึ่งสอดคล้องกับกิตติ พชรวิญญู (2540:74) ได้กล่าวถึงข้อดีการอภิปรายไว้ดังนี้ 1) สมาชิกมีโอกาสแสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ และทั่วถึง 2) เป็นการฝึกความกล้าแสดงออก 3) ทำให้เกิดสัมพันธภาพในการร่วมมือกันทำงานที่เป็นประโยชน์แก่ส่วนร่วม แม้จะมีความพยายามออกแบบการจัดสถานที่ที่ดีแล้วก็ตามอภิปรายมีข้อจำกัดอยู่ดี และลำดับสุดท้าย คือ การเรียนรู้แบบอภิปรายกลุ่มโดยใช้สื่อโสตทัศนช่วยนักเรียนได้รู้จักเพื่อนและรู้จักการทำงานร่วมกับผู้อื่น ทั้งนี้อาจเพราะว่า ครูผู้สอนได้จัดกิจกรรมการอภิปรายกลุ่มให้นักเรียนได้แสดงความสามารถร่วมกันเรียนรู้ และร่วมกันสรุปผลงานเสนอหน้าชั้นเรียนของแต่ละกลุ่ม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพระมหาสมคิด อุทวะวัน (2549:86) ที่ศึกษาการพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่องศาสนพิธีทางพระพุทธศาสนา วิชาพระพุทธศาสนา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีวัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ผลการวิจัยพบว่านักเรียนมีความคิดเห็นต่อบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนอยู่ในระดับดีมาก

ด้านกิจกรรมการจัดการเรียนรู้โดยใช้สื่อโสตทัศนเห็นโดยรวมอยู่ระดับมาก โดยเรียงลำดับดังนี้ ลำดับที่ 1 การเรียนรู้แบบอภิปรายกลุ่มโดยใช้สื่อโสตทัศนทำให้นักเรียนเข้าใจเนื้อหามากขึ้น ทั้งนี้จากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในรายวิชาอื่นๆ นักเรียนโดยส่วนมากนั่งเรียนแบบตัวใครตัวมัน ต่างคนต่างเรียนรู้ จึงทำให้นักเรียนเรียนรู้ได้เฉพาะบุคคลที่สนใจเท่านั้น นักเรียนที่เก่งก็จะสามารถเข้าใจเนื้อหาได้เยอะ ส่วนนักเรียนที่ไม่เก่งก็อาจจะเข้าใจเนื้อหาได้น้อย ซึ่งสอดคล้องกับอาภรณ์ ใจเที่ยง (2540:105-108) ที่กล่าวว่า การอภิปรายกลุ่มส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักคิดวิเคราะห์ วิเคราะห์ ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ และฝึกการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และฝึกความเป็นประชาธิปไตย เคารพสิทธิและยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ไม่ถือความเห็นของตนเป็นใหญ่

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยเรื่อง การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการอภิปรายกลุ่ม เรื่องพระพุทธศานานำรู้ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่จัดการเรียนรู้แบบอภิปรายกลุ่มโดยใช้สื่อโสตทัศน ผู้วิจัยได้สรุปแนวคิดและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับประเด็นต่อไปนี้ คือ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. จากการวิจัย พบว่า นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบอภิปรายกลุ่มโดยใช้สื่อโสตทัศน เห็นด้วยกับบรรยากาศการเรียนรู้มาก ทั้งนี้เนื่องจากการสอนแบบอภิปรายกลุ่มมีการทำงานกลุ่มเป็นกลุ่ม 3-5 คน มีการเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความสามารถ มีการพูดคุยสนทนา แลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกัน โดยมี

จุดหมายในการทำงานกลุ่มร่วมกัน ซึ่งผู้สอนควรส่งเสริมให้มีการจัดบรรยากาศ กระตุ้นให้นักเรียนค้นคว้าศึกษาเพิ่มเติม เพื่อเป็นการพัฒนาความรู้ ความสามารถของผู้เรียนให้เกิดประโยชน์สูงสุด และสามารถประยุกต์ใช้ใน ชีวิตประจำวันได้

2. จากการวิจัย พบว่า ในด้านปัญหาที่พบโดยส่วนมากนักเรียนยังมีการสับสนในบทบาทหน้าที่ ของตนเองในกลุ่ม ทำให้กระบวนการเรียนรู้ของกลุ่มใช้เวลามากขึ้น ดังนั้นครูผู้สอนควรมีการเตรียมพร้อมในการ อภิปรายกลุ่มให้มาก ชี้แจงบทบาทหน้าที่ให้เข้าใจง่ายและชัดเจนก่อน การทำกิจกรรมอภิปรายกลุ่ม

3. จากการวิจัย พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางเรียนเรื่องพระพุทธศาสนานำรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปี ที่ 1 ที่จัดการเรียนรู้แบบอภิปรายกลุ่มโดยใช้สื่อโสตทัศน หลังได้รับการจัดการเรียนรู้สูงกว่าก่อนการเรียนรู้ ดังนั้น ครูควรนำวิธีสอนแบบอภิปรายกลุ่มโดยใช้สื่อโสตทัศนไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในชั้นอื่นๆ

ข้อเสนอแนะเพื่อการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการอภิปรายกลุ่ม โดยใช้สื่อโสตทัศนในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ หรือของกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เช่น สาระการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ สาระการ เรียนรู้ภูมิศาสตร์ สาระการเรียนรู้เศรษฐศาสตร์ สาระการเรียนรู้หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตใน สังคมเพื่อให้มีการเรียนรู้แบบอภิปรายกลุ่ม โดยใช้สื่อโสตทัศนแบบหลากหลายเนื้อหา สามารถนำไปใช้ได้ทุก สถานการณ์ที่ทุกเวลา

2. ควรมีการทำวิจัยเพื่อจัดการสอนแบบอภิปรายกลุ่มกับตัวแปรอื่น ได้แก่ ความคงทนในการ เรียนรู้,การสร้างสรรค์

3. ควรมีการวิจัยเพื่อศึกษาเกี่ยวกับวิธีสอนแบบอื่นๆ เช่นวิธีสอนแบบหมวก 6 ใบ วิธีสอนแบบ ร่วมมือกันเรียนรู้ วิธีสอนแบบ Mind Mapping เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

ภาษาไทย

กระทรวงศึกษาธิการ.(2551).หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 .กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว.

กมลชัย พลายุเพ็ชร.(2553).การพัฒนาบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง พื้นฐานการวาดเส้นเพื่อสร้างสรรค์งานศิลปะ

นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1.ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร.

กาญจนา เกียรติประวัติ.(2523).เอกสารประกอบการสอน ศึกษา 361.ระเบียบวิธีสอนทั่วไป.กรุงเทพฯ:

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.

กิตติ พัทธวิทย์. (2540).การจัดการกระบวนการเรียนการสอนสำหรับผู้ใหญ่.กรุงเทพฯ : ภาควิชาอาชีวศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาการศึกษาวชิการศึกษาคณะผู้ใหญ่ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

เกื้อกูล คุปรัตน์. (2538).โสตทัศนศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 8 กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชวนพิมพ์.

- ฐานันท์ วงศ์วาร.(2552).การเพิ่มพูนความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษและความสามารถในการ
อภิปรายกลุ่มของนักเรียนระดับก้าวหน้าโดยใช้การสอนที่เน้นเนื้อหาพุทธศาสนา.
ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาการสอนวิชาภาษาอังกฤษ บัณฑิตวิทยาลัยวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ณัฐรินทร์ ศรีวิโชติธนกุล.(2551). การพัฒนาผลเรียนรู้ เรื่องกลยุทธ์การบริหารตนเอง ของนักศึกษาระดับ
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง โดยการสอนแบบอภิปรายกลุ่ม. ปรินญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ทศนา แคมมณี.(2545).กลุ่มสัมพันธ์ เพื่อการทำงานและการจัดการเรียนการสอน. กรุงเทพฯ.
นิชนแอตเวอร์ไทซิง กรุ๊ป.
- ทศนา แคมมณี.(2548).ศาสตร์การสอน องค์ความรู้เพื่อการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ.
พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร:สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นวลจิตต์ เขาวีรติพงศ์. (2545).การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ.กรุงเทพฯ:สำนักงานปฏิรูปการศึกษา.
- นิพนธ์ สุขปรีดี. (2545). นวัตกรรม เทคโนโลยีสื่อสารการศึกษา. กรุงเทพฯ: นีลนารการพิมพ์.
- นันทา ขุนภักดี.(2528).การพูด.นครปฐม:อักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร,
- บุญชม ศรีสะอาด . (2538).วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย.กรุงเทพมหานคร:สุริยาสาส์น.
- ปัญญา รุ่งเรือง.(2551).การศึกษาผลการเรียนรู้เรื่องภูมิศาสตร์ประเทศไทย โดยใช้วิธีสอนที่ใช้ชุด การเรียนรู้
กับวิธีสอนแบบปกติ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5. ปรินญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- พระพิระวัฒน์ นนเทศา.(2552).การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่องอริยสัจ 4 ของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. ปรินญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา
มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- พระมหาทวน นวลสาย.(2544). ศึกษาถึงปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนา ของครูระดับ
มัธยมศึกษาปตอนต้นสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครพนม. ปรินญาการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาหลักสูตรและวิธีการสอน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- พระมหาสมคิด อุทวะวัน.(2549).การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่องศาสนพิธีทาง
พระพุทธศาสนา วิชาพระพุทธศาสนา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6.ปรินญาศึกษาศาสตร
มหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- พระศุภชัย บุตรเกษ.(2552).การเปรียบเทียบความสามารถด้านการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม เรื่องหลักธรรม
ทางพระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างการจัดกิจกรรมด้วยการอภิปรายกลุ่ม การจัด
กิจกรรมแบบอริยสัจ 4 และการจัดกิจกรรมแบบไตรสิกขา.ปรินญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชา
หลักสูตรและวิธีการสอน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- มาเรียม นิลพันธุ์.(2547). วิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์.นครปฐม:โครงการส่งเสริมการผลิต
ตำราและเอกสารการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.

- ราชบัณฑิตยสถาน.(2546). **พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542**. กรุงเทพมหานคร:
นามมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์.
- ลินจง อินทร์มรรย.(2529).**ศาสตร์ของการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต**.กรุงเทพฯ: โรงเรียนสาธิต
(ฝ่ายประถม) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วรารณ ศุณาลัย.(2536).**วิธีการสอน**.กรุงเทพฯ:คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ศิริพงศ์ พยอมยิ้ม.(2553). **การเลือกและการใช้สื่อการเรียนการสอน**.กรุงเทพฯ:โอเดียนสโตร์.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานกฤษฎมนตรี.(2554).**แผนพัฒนาเศรษฐกิจ
และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ.2555-2559)**.
- สุพัฒน์ ส่องแสงจันทร์.(2543).**สื่อสตัททัศน์ในห้องสมุด**.กรุงเทพฯ:ชมรมเด็ก.
- อนุชิต กลั่นประยูร.(2545).**การพัฒนาสื่อการสอนวิชาสังคมศึกษาด้วยโปรแกรม Microsoft powerpoint
เรื่องภูมิศาสตร์กายภาพภาคตะวันตก สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5**.ปริญญาศึกษาศาสตร์
มหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- อาภรณ์ ใจเที่ยง.(2540).**หลักการสอน**.กรุงเทพฯ:สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.
- เอกภูมิ ชุนิตย์.(2553).**การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่องทวีปเอเชีย ที่สรุปบทเรียนด้วยแผนที่
ความคิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2**. ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอน
สังคมศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร.

ภาษาต่างประเทศ

- Dale, Edgar. **1969** Audiovisual methods in teaching, third edition. New York: The Dryden Press;
Holt, Rinehart and Winston.
- Edelman,Sybil. "The Experimental Effect of a Discussion Model on the Critical Thinking of
Elementary School students".University abstract 47,08 **(1986)** A:152.
- Kurke,James W.Richard B.Lewis and Frdc F. Herclcroad. A-V InsteuctionTechnology.
- Leonard,M.joan and others" General Methods of Effective Teaching :A Practical New York:
Thomas Y.Crowell Co,1972
- LeFrgy,W.G.,and G.W.Waloshin "Tmmediate and Longtorn Effects of Expermentally Induced
Social Influence in the Modification of Adolsecnts Moral Judgement."
- Miller.R.S. "The Effectiveness of Video Technology in Safety Training at an Industrial Site."
- Schwarzwalder.John C. "An Investigation of the Relatave Effectiveness of Certain
- Sullivan,Monty E. Analysis of the Relationship Between Student Satisfaction and Student
Perception of Interaction in a Compressed Video Setting Dissertation Abstracts
intemational,2000